

Opinia do ustaw:

- o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (druk nr 544) oraz
- o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (druk nr 545)

I. Cel i przedmiot ustaw

1. Ustawa z dnia 23 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Ustawa ma na celu dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 kwietnia 2008 r. (sygn. akt P 9/06).

Art. 41 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, z późn. zm.) w związku z art. 104 ust. 8 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.) został uznany za niezgodny z art. 2 i 32 ust. 1 Konstytucji RP. Zakwestionowana przez Trybunał niezgodność uregulowań ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich

rodzin, wiąże się z art. 104 ust. 8 pkt 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim dopuszcza się możliwość zmniejszenia emerytury lub renty inwalidzkiej o kwotę wyższą niż 25% świadczenia, wyłącznie w razie osiągania przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w wysokości wyższej niż 70%, nie wyższej jednak niż 130%, kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Trybunał uznał za niekonstytucyjne zróżnicowanie sytuacji prawnej emerytów (rencistów) *szluzb mundurowych*, uzyskujących dodatkowe przychody w przedziale odpowiednio: 70–130% oraz powyżej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, w sposób niekorzystny dla tej pierwszej kategorii. W praktyce bowiem emerytowi (renciście) *szluzb mundurowych*, który osiągał większe dodatkowe przychody (powyżej 130%) zmniejsza się emeryturę w mniejszym stopniu, a temu, który uzyskał przychody mniejsze (tj. 70–130%) zmniejsza się świadczenie w stopniu większym. Trybunał uznał, że takie istnienie zróżnicowania wśród podmiotów pobierających świadczenia *szluzb mundurowych* nie jest uzasadnione.

Przyjęta zmiana dotyczy osób osiągających dodatkowe przychody w przedziale 70-130%, ustanawiając granicę zmniejszenia na poziomie nie więcej niż 25 % wysokości emerytury lub renty (art. 41 ust. 1 ustawy nowelizowanej).

Druga zmiana obejmuje art. 44 w ust. 1 w pkt 1 ustawy nowelizowanej – dotyczy sposobu wypłaty świadczenia, a więc nie tylko na rachunek w banku, lecz także w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej. Zmiana ta stanowi ujednoczenie stanu prawnego w stosunku do: ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r., Nr 8, poz. 66, z późn. zm.), konkretniej jej art. 43 ust. 1 pkt 1, oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 130 ust. 2), które przewidują taki sposób wypłaty świadczeń.

2. Ustawa z dnia 23 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego sygn. akt. P 9/06 wprowadzie nie dotyczy ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ale wprowadzenia zmiany także do tej ustawy, w analogicznym zakresie jak w ustawie, o której mowa w pkt 1, wymagają zasady systemu prawnego – przede wszystkim

zupełności i jasności obowiązujących przepisów, a także jest to uzasadnione ze względu na spójność przepisów. Znowelizowanie jednej ustawy, bez dokonania zmian w drugiej, również dotyczącej *szużb mundurowych*, stanowiłoby wyłom w systemie prawnym i rodziłoby dalsze konsekwencje w postaci naruszenia konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP) oraz równości wobec prawa (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP).

Wprowadzana zmiana dotyczy również zasad zmniejszania świadczeń emerytalno-rentowych w zależności od wysokości uzyskiwanych dodatkowych przychodów (art. 40 ust. 1 ustawy nowelizowanej). Dotychczasowe brzmienie art. 40 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, było analogiczne jak dotychczasowe brzmienie art. 41 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Obecna zmiana wprowadza niezbędne ujednoczenie w następstwie wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekty obu ustaw stanowiły przedłożenia rządowe.

W toku prac legislacyjnych w Sejmie w ustawie dnia z dnia 23 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ograniczono zakres proponowanych zmian do wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego tj. nowelizacji art. 41 oraz wprowadzenia uregulowania dotyczącego sposobu wypłaty świadczenia (art. 44). Z pozostałych dwóch zmian zrezygnowano (nie miały one charakteru merytorycznego).

Ustawa z dnia 23 kwietnia 209 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin została uchwalona w brzmieniu zawartym w projekcie.

Obie ustawy nie budzą zastrzeżeń legislacyjnych.

Bożena Langner

Główny legislator